
Saksnr: 2021/7606-1
Saksbehandlar: Hans Inge Gloppen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for næring		28.04.2021

Vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av søknader om tilskot til utbygging av Breiband for 2021.

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for næring vedtek kriterier og prinsipp knytt til prioritering av søknader om tilskot til utbygging av breiband for 2021 slik det går fram av saka.
2. Hovudutval for næring ber fylkesrådmannen nytte 500.000 kroner av den eine millionen som kan nyttast til å dekke administrative kostnader, til å styrke eksisterande tildelingsrunde. Restbeløpet på 500.000 kroner nyttast til kartlegging av områder som treng betre fast- og mobilt breiband.

Samandrag

Næringsutvalet har bedt administrasjonen legge fram for utvalet kva vurderingar og prinsipp som vert vekta under den administrative prioriteringa i utlysingsprosessar med tildelingar over åtte millionar kroner. I statsbudsjettet for 2021 vart Vestland fylkeskommune tildelt 22 042 082 kroner øyremærkt tilskot til utbygging av breiband. I denne saka er det lagt fram sentrale føringar som fylgjer dei øyremærkte midlane, og forslag til vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av dei kommunale søknadene om tilskot til utbygging av breiband.

Bård Sandal
fylkesdirektør

Mette Nora Sætre
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Hovudutval for næring vedtok 05.11.20 følgjande i PS 65/2020 «Dialog om tildeling av midlar»:

Næringsutvalet ber administrasjonen legge fram for utvalet kva vurderingar og prinsipp som vert vekta under den administrative prioriteringa i utlysingsprosessar med tildelingar over 8 millionar kroner. Dette vil kunne gi eit politisk handlerom til å spele inn nokre overordna føringar og prinsipp før dei administrative prioriteringane vert fremja som sak. Sjølve saksbehandlinga skal som alltid gjerast fram på eit fagleg grunnlag.

I statsbudsjettet for 2021 vart Vestland fylkeskommune tildelt 22 042 082 kroner. Fylkeskommunen sitt vedtak om kva prosjekt som skal få støtte, må sendast til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) innan 1. august 2021. Før den tid må kommunane prosjektera og melda inn utbyggingsprosjekt som kjem inn under tilskotsordninga. For å rekka fristen er kommunane i Vestland orientert om løyvinga, og bedt om å melda inn aktuelle utbyggingsprosjekt innan 14. mai.

I denne saka er det lagt fram forslag til vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av dei kommunale søknadene om tilskot til utbygging av breiband. Løyvingane vert gitt i statsbudsjettet kvart år, og fylkesdirektøren legg opp til to politiske saker kvart år. Saka på våren tek føre seg årets løyving med status utlysing og gir hovudutvalet mogelegheit til å endre tildelingskriterium for løyvinga. Saka på sommaren/hausten inneheld forslag til prioritering av søknaden knytt til årets løyving, status tidlegare år og forventingar til effekten av tildelinga.

Sentrale føringar knytt til løyvinga

Frå 2020 fekk fylkeskommunane endra rolle når det gjeld tildeling av midlar til utbyggingsprosjekt i regionen. Målet med ordninga er å auke dekninga av høghastighets breiband (i ordninga definert som breiband med minimum 30 Mbit/s) for husstandar og private og offentlege verksemder i Norge. Hovudkriteriet for å sjå om målet er nådd, er talet på husstandar og verksemder som får tilbod om høghastighets breiband som følge av ordninga.

Breibandstøtte-forventingar til kommunar og fylkeskommunar frå Kommunal og Moderniseringsdepartementet er gitt som følger:

- Peike ut og prioritere område som har behov utover det marknaden kan levere
- Sørge for at prosjekta gjennomførast i tråd med vilkåra som staten har sett, samt økonomiregelverket i staten
- Sørge for lokal finansiering med minst 25 prosent samla for fylket.
- Sørge for at midlane så raskt som mogeleg vert omsett i nytt eller forbetra breibandstilbod
- Sørge for at statsstøttereglane vert etterlevt, også her krav om grossisttilgang
- Legge til rette for framføring av breiband langs kommunale og fylkeskommunale vegar
- Vurdere tryggleik og kor robust infrastrukturen er kommunalt og regionalt
- Fylkeskommunen bestemmer sjølv om prosessen for val av utbyggingsprosjekt skal være søknadsbasert
- Kartlegge mogelege kommersielle utbyggingsplanar dei neste tre åra
- Sørge for samla utlysing av alle prosjekta i fylkeskommunen

I Kommunal og Moderniseringsdepartementet sitt oppdragsbrev for statsbudsjettet 2021 er det fleire vilkår for bruka av midlane til breiband. Vilkåra er lista opp under og kan ikkje endrast:

1. Prosjekta som kan få støtte under ordninga gjeld utbygging av breiband i område som manglar tilbod om breiband med 30 Mbit/s eller høgare. Desse områda omtalast som kvite NGA-område. Utbygginga skal gje tilbod om breiband med minst 30 Mbit/s nedlastingshastigheit og 5 Mbit/s oppstrøms hastigheit. Fylkeskommunen kan setja minimumskrav til tilbodet som skal etablerast som er høgare enn dette, t.d. 100 Mbit/s nedlastingshastigheit.
2. Fylkeskommunen skal kartlegge om det ligg føre kommersielle planer om utbygging i område som er aktuelle for utbygging dei komande tre åra gjennom offentleg kunngjering på Doffin med minst ein månads varsel.
3. Fylkeskommunen prioriterer prosjekt innafor den økonomiske ramma og vedtek kva for prosjekt som skal få statleg støtte i fylket.

4. Fylkeskommunen har ansvar for at konkurranseutlysning av dei aktuelle prosjekta skjer samla og at utbyggar som skal gjennomføre prosjektet vert peika ut etter ein tilstrekkeleg konkurransebasert prosess i samsvar med statsstøttereglane.
5. Prosjekta som får støtte skal være teknologinøytrale, det vil sei at det kan til dømes ikkje stillast krav om fiberbreiband.
6. Breibandstilbodet som etablerast gjennom ordninga skal gje sluttbruker ein fastpris som er uavhengig av bruken (dvs. ei tilsvarande løysing for mobil som fastnett med uavgrensa data inkludert i månadsabonnementet til tilnærma same pris som fast breiband). For eventuelle tilbod/løysingar basert på trådløst nett («FWA») eller mobilnett skal det i tilbodet dokumenterast at løysninga, basert på lokale dekningsanalysar, vil gi stabilt høg kapasitet også ved høg belastning i nettet.
7. Prosjekt som mottar tilskot skal etablere eit reelt breibandstilbod til alle husstandar og verksemdar innafor det geografiske området det søkast om støtte til, dvs. 100 prosent dekning innanfor det aktuelle området.
8. Støttemidlar skal ikkje nyttas til å etablere tilbod til fritidsbustader. Dette er ikkje til hinder for at infrastruktur som etablerast for å tilknytte husstandar eller bedrifter, også kan nyttas for å kople til fritidsbustader. Særkostnadane for å etablere tilknytning til fritidsbustader skal i så fall skiljast ut frå rekneskapen for det statsstøtta prosjektet.
9. Lokale bidrag skal vera minimum 25 prosent av de totale prosjektkostnadene for prosjekta (samla) som fylkeskommunen vedtar for støtte. Lokale bidrag består av støtte frå fylke, kommune, private aktørar og eigeninnsats.
10. Støtta som gis under ordninga skal være i tråd med gruppeunntaket for breibandstøtte:
 - a. Støtta som gis skal ha ein insentiv-effekt, det vil sei at støtta skal vera naudsynt for å løyse ut den aktuelle investeringa.
 - b. Støtte skal berre gis til investering, ikkje til drift
 - c. Støtta skal gis til investeringar i område der det ikkje finns NGA-nett frå før og der det ikkje er planlagt utbygging av slik infrastruktur dei neste tre år frå det tidspunktet den planlagde støtta vert gjort offentleg
 - d. Utbyggar skal peikast ut etter ein konkurransebasert utveljingsprosess
 - e. Det skal ikkje gis støtte til føretak (konkurransedeltakarar) i vanskar
 - f. Det skal leggast til rette for tredjepartstilgang
11. Anbudsinvasjonar og avtalar med vald utbyggar skal utformast i tråd med statsstøttereglane. Avtalar skal innehalde krav om at eventuell ulovleg statsstøtte må tilbakebetalast samt krav om at utbyggar har plikt til å gje prosjekteigar den informasjon som er naudsynt for å sikre at utbygger oppfyller krava i statsstøttereglane og andre krav knytt til ordninga.

Regionale vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av søknader i Vestland

Nedanfor følgjer forslag til regionale vilkår for bruk av midlane, og korleis dei skal vektast:

Betring av breibandstilbodet - vekta 45 %

Tal husstandar som får betre dekning er hovudmålet i oppdragsbrevet frå KMD, så det er naturleg at dette kriterium er tungt vekta når søknadene skal vurderast. Det er føreslått å gje poeng frå 1 til 5 basert på kor mange husstandar og verksemdar som får betre dekning og auka hastigheit.

Kostnadseffektiv nettutbygging - vekta 20 %

I grisgrendte strom er det til dels store kostnader per husstand grunna lange avstandar og spreidd busetnad. Som ein del av ynsket om å sikre busetnad i heile Vestland er det naudsynt at fylkeskommunen aksepterer at nokre område har til dels mykje høgare kostnad per husstand enn gjennomsnittet. I kostbare utbyggingsområde kan det vera aktuelt å kombinere fast breiband med radiobasert breiband eller mobilt breiband.

Lokal medfinansiering - vekta 20 %

Kommunal medfinansiering i %. I 2021 hadde vi ikkje gode nok tal til å vekte anna enn kommunane sitt bidrag, men vi ser også føre oss at vi må finne ein måte å vekte anna lokal medfinansiering på (private anleggsbidrag, bedrifter, dugnad) - men det må vere sikre tal då dette har endra seg veldig mykje frå søknadar til kontrakt blir inngått tidlegare.

Skjønsvurdering - vekta 15 %

Skjønsvurderinga blir gjort mellom anna ut frå Nkom sine krav til gjennomføring, kvaliteten på søknaden og opplysningar i den.

Vedtakskompetanse

Punkt 3 i reglement for hovudutval for næring. Utvalet har avgjerdsmynde i saker knytt til fordeling

Evalueringskriterium	Vurderingselement Poengskala 1-5	Vekt i % 2021
Betring av breibandstilbod. Aksessar (hustandar og bedrifter) i søknaden med dekning mellom 0 – 30 Mbit/s som får auka hastigheit	Nye aksessar mellom 0 og 30 Mbit/s som får auka kapasitet: 1 poeng = 0-24 2 poeng = 25-74 3 poeng = 75-99 4 poeng = 100-150 5 poeng = over 150	45 %
Kostnadseffektiv nettutbygging i det enkelte prosjekt	Best moglege utnytting av tilgjengelege midlar, dvs. søkt støtte frå fylkeskommunen pr. aksess. (Vurdering basert på erfaringstal frå tidlegare år): 1 poeng = over 30 000,- 2 poeng = 25 000 – 29 999,- 3 poeng = 20 000 -24. 999,- 4 poeng = 15 000 -19 999,- 5 poeng = under 15 000,-	20 %
Lokal (kommunal) medfinansiering	Kommunal medfinansiering i %. 1 poeng = opp til 15% 2 poeng = 15-24% 3 poeng= 25-34% 4 poeng= 35-44% 5 poeng= over 45%	20 %
Skjønnsvurdering. Effekt for lokalsamfunnsutvikling, verdiskaping, og attraktivitet.	Punktet skal fange opp prosjekt der utbygging fører til særleg stor forbetring i breibandtilbod, og prosjekt som har stor samfunnseffekt. Dette er ei skjønsvurdering der det blir gitt 1 poeng for følgjande punkt, maksimalt 5 poeng: <ul style="list-style-type: none"> • Område som har særleg dårleg dekning i dag, eller der nedlegging av koparnett er føreståande • Område som har dårleg mobildekning i dag • Bedrifter i adressegrunnlaget som vil få auka verdiskaping som følgje av prosjektet • Effekt for arbeidsplassar, skular, og lokalsamfunn elles • Prosjektet løyser ut andre effektar i samfunnet knytt til beredskap, turisme, hyttefelt etc 	15%

av statleg tilskot og stønadsordningar som fylkeskommunen er sett til å ivareta og som gjeld næringsføremål, og i tilskotsaker vedkomande regional utvikling

Vurderingar og verknader

Økonomi: Tilskotet vert dekkja av midlar disponible på innovasjon og næring sitt budsjett for 2021

Klima: Digital infrastruktur kan m.a. redusere unaudsynt reiseverksemd, og er eit godt klimatiltak

Folkehelse: Ikkje relevant

Regional planstrategi: Breiband blir handsama i Regional plan for innovasjon og næringsutvikling Strategi 3.3 i Utviklingsplan for Vestland 2020-2024: Vestland skal utvikle fysisk og digital infrastruktur som sikrar mobilitet og digitale tenester.

Konklusjon

I denne saka legg fylkesdirektøren fram vurderingar og prinsipp knytt til prioritering av dei kommunale søknadene om tilskot til utbygging av breiband. Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjev mange direkte føringar, men det er og mogeleg å gje lokale føringar så lenge det ikkje er i strid med dei statlege. Etter å ha bygd ut breiband over fleire år er det no meir avsidesliggande og difor dyre husstandar som står for tur.

Det er viktig at den infrastrukturen som prioriterast i dag og vil kunne ta trafikkveksten framover slik at det ikkje om nokre år må investerast i ny teknologi, noko som har vore tilfelle i fylket tidlegare.

Utbyggingsprosjekt tar stort sett fleire år, og det er viktig at fylkeskommunen kan ha ein langsiktig plan med finansiering over fleire år for å sikre at så mange prosjekt som mogeleg blir sett i verk. Alternativa er viktige for innretting av utlysinga til kommunane slik at det skapast realistiske forventingar til handsaming av dei kommunale søknadene. Med bakgrunn i dette meiner fylkesdirektøren at det frå 2021 er riktig å legge vekt på kriteria som er føreslått i saka.

Av løyvinga i statsbudsjettet for 2021 kan det settast av inntil 1 million kroner til å dekke administrative kostnader. Basert på innspel frå kommunane og vurdert opp mot dei komande planane for utbygging av 5G-nettet, er det behov for eit større og meir samordna arbeid med mobildekning. Fylkesdirektøren foreslår derfor 500.000 kroner av den eine millionen som kan nyttast til å dekke administrative kostnader, bør nyttast til kartlegging av områder som treng betre fast- og mobilt breiband. Restbeløpet på 500.000 kroner nyttast til å styrke eksisterande tildelingsrunde.